

Regeling van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 10 november 2017, kenmerk 1241265-168333-Z, houdende wijziging van de Regeling zorgverzekering in verband met het vaststellen van de woonlandfactoren voor het jaar 2018 ten behoeve van de gedifferentieerde berekening van de bijdrage voor verdragsgerechtigden

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Gelet op artikel 69, derde lid, van de Zorgverzekeringswet en artikel 3, tweede lid, van de Wet op de zorgtoeslag;

Besluit:

ARTIKEL I

De Regeling zorgverzekering wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 6.3.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt 'ten laste van de sociale zorgverzekeringen' vervangen door: uit hoofde van de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg.

2. Het negende lid komt als volgt te luiden:

9. Het verhoudingsgetal, bedoeld in het eerste lid, wordt per land genoemd in bijlage 4 bij deze regeling.

B

Bijlage 4 van de Regeling zorgverzekering komt als volgt te luiden:

Bijlage 4 van de Regeling zorgverzekering

Bijlage horende bij artikel 6.3.1, negende lid, van de Regeling zorgverzekering en artikel 3, tweede lid, van de Wet op de zorgtoeslag

Land	Woonlandfactor
België	0,7193
Bosnië-Herzegovina	0,1006
Bulgarije	0,0909
Cyprus	0,1384
Denemarken	1,0830
Duitsland	0,9559
Estland	0,2491
Finland	0,7120
Frankrijk	0,9262
Griekenland	0,1573
Hongarije	0,1501
Ierland	0,8326
IJsland	1,0826
Italië	0,5569
Kaapverdië	0,0175
Kroatië	0,1834
Letland	0,1096

Land	Woonlandfactor
Liechtenstein	1,1866
Litouwen	0,2650
Luxemburg	0,7497
Macedonië	0,0595
Malta	0,3269
Marokko	0,0125
Montenegro	0,0829
Noorwegen	1,4015
Oostenrijk	0,7330
Polen	0,1606
Portugal	0,2521
Roemenië	0,0903
Servië	0,0734
Slovenië	0,3696
Slowakije	0,2587
Spanje	0,4365
Tsjechië	0,2806
Tunesië	0,0216
Turkije	0,0894
Verenigd Koninkrijk	0,6789
Zweden	0,8104
Zwitserland	0,8948

ARTIKEL II

In afwijking van bijlage 4 van de Regeling zorgverzekering is het in artikel 6.3.1, eerste lid, van de Regeling zorgverzekering bedoelde verhoudingsgetal voor Zweden voor het jaar 2017 0,8263.

ARTIKEL III

1. Artikel I van deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2018.
2. Artikel II van deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin deze regeling wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 2017.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge*

TOELICHTING

Artikel 6.3.1, eerste lid, van de Regeling zorgverzekering (Rzv) bepaalt dat de voor een persoon, bedoeld in artikel 69, eerste lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw) verschuldigde bijdrage wordt berekend door de grondslag van de bijdrage te vermenigvuldigen met een verhoudingsgetal dat wordt berekend uit de verhouding tussen de gemiddelde uitgaven voor zorg voor een persoon ten laste van de sociale ziektekostenverzekering (hierna te noemen: zorgkosten) in het woonland van deze persoon en de gemiddelde uitgaven voor zorg voor een persoon uit hoofde van de Zvw en de Wet langdurige zorg (Wlz) in Nederland. Dit is de woonlandfactor. Per 1 januari 2018 is een expliciete grondslag voor het vaststellen van de woonlandfactor toegevoegd aan artikel 69 van de Zvw (Stb. 2017, 99).

De woonlandfactor wordt berekend door het CAK. Het CAK heeft op 3 november 2017 het advies over de woonlandfactoren voor 2018 aan mij uitgebracht. In deze toelichting is aangegeven op welke wijze het CAK de woonlandfactor van de verschillende woonlanden voor het jaar 2018 heeft berekend en welke uitgangspunten daarbij in aanmerking zijn genomen.

De woonlandfactoren die in de tabel zijn opgenomen, gelden voor de bijdrage die verdragsgerechtigden in het jaar 2018 verschuldigd zijn en worden jaarlijks uiterlijk in november opnieuw vastgesteld en gepubliceerd.

De gegevens die aan de woonlandfactoren ten grondslag liggen, zijnde de gegevens over de kosten van de gemiddelde uitgaven voor zorg voor een persoon ten laste van de sociale verzekering in het woonland en in Nederland, kunnen jaarlijks fluctueren. Als het aansprakenpakket van een land wordt aangepast, heeft dat immers gevolgen voor de kosten van dat pakket. Daarnaast kunnen demografische ontwikkelingen van invloed zijn, evenals fluctuaties in wisselkoersen.

De berekening van de woonlandfactor vindt plaats volgens de formule:
$$\text{woonlandfactor} = \frac{\text{gemiddelde zorgkosten woonland}}{\text{gemiddelde zorgkosten Nederland}}$$

De gemiddelde zorgkosten in een woonland worden bepaald door het totaalbedrag van zorgkosten in het woonland te delen door het aantal rechthebbenden in het woonland. Op basis van beide bestanddelen komt een vast bedrag aan kosten per persoon tot stand.

De zorgkosten zijn de kosten voor die geneeskundige verstrekkingen waarop aanspraak bestaat op grond van de wetgeving inzake de sociale ziektekostenverzekering van het woonland. De modaliteiten van de berekening zijn vastgelegd in de Europese sociale zekerheidsverordening of in een bilateraal verdrag inzake sociale zekerheid.

Rechthebbenden zijn zij die recht hebben op geneeskundige verzorging op grond van de wetgeving over de sociale ziektekostenverzekering voor geneeskundige zorg van het woonland. Overeenkomstig de regeling is uitgegaan van alle rechthebbenden van het betreffende verdrags-land, ongeacht hun status of leeftijd. Voor het bepalen van het aantal rechthebbenden zijn waar mogelijk dezelfde brongegevens gebruikt als voor de zorgkosten.

De gemiddelde zorgkosten in Nederland zijn op dezelfde wijze bepaald en resulteren eveneens in een vast bedrag aan kosten per persoon. De Nederlandse zorgkosten bestaan uit de kosten voor geneeskundige verstrekkingen waarop aanspraak bestaat op grond van de Zvw en de Wlz voor zover deze kosten gebruikt worden door Nederland bij de berekening van de gemiddelde kostenbedragen die Nederland aan andere landen in rekening brengt.

De Zvw heeft per 2006 de Ziekenfondswet (Zfw) vervangen. Voor de cijfers van vóór 2006 zijn bepalend de kosten en de kring van verzekerden voor de verzekeringen ingevolge de Zfw in plaats van de Zvw. De Wlz heeft per 2015 de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) vervangen. Tot dat jaar gaat het om de kosten en de kring van verzekerden voor de verzekeringen ingevolge die AWBZ.

Gegevensbronnen

De gemiddelde zorgkosten voor Nederland zijn bepaald op basis van de nota's die Nederland bij de Rekencommissie van de Europese Unie heeft ingediend (als bedoeld in artikel 101, derde lid, van Verordening (EEG) nr. 574/72 resp. artikel 74 van Verordening (EG) nr. 883/2004). Op basis van deze gegevens wordt per jaar de gemiddelde kosten voor zorg per rechthebbende in Nederland bepaald.

De gemiddelde zorgkosten per rechthebbende in de diverse woonlanden is bepaald op basis van verschillende bronnen. Niet voor al deze landen zijn dezelfde gegevensbronnen beschikbaar.

In onderstaande tabel staat per land de bronvermelding van de gehanteerde gegevens.

België	Nota Rekencommissie van 24-3-2017
Bosnië-Herzegovina	Hauptverband der Österreichischen Sozialversicherungsträger – 14-9-17
Bulgarije	National Health Insurance Fund in Sofia – 29-08-2017
Cyprus	Nota Rekencommissie EU – A.C. 779/16 – 26-09-2016
Denemarken	https://www.statbank.dk en http://www.oecd.org/statistics
Duitsland	Bundesministerium für Gesundheit – 16-03-2016
Estland	Eesti Haigekassa Tallinn (International Relations Department) – 30-3-2016
Finland	Nota Rekencommissie EU – A.C. 797/16 REV – 17-10-2016
Frankrijk	Direction de la Sécurité sociale (DSS) – Programme de qualité et d'efficience / Maladie - PLFSS 2017
Griekenland	National organization for health care services provision, Division of International Affairs – 29-09-2017
Hongarije	National Health Insurance Fund Budapest - Statistical yearbook 2015
Ierland	Nota Rekencommissie EU – A.C. 976/16 – 30-12-2016
IJsland	http://px.hagstofa.is/pxen/pxweb/en/
Italië	Nota Rekencommissie EU – A.C. 513/13 – 25-10-2013
Kaapverdië	Instituto Nacional de Previdência Social – 05-02-2016
Kroatië	Croatian Health Insurance Zagreb – 28-08-2017
Letland	National Health Service Republic of Latvia – 30-08-2017
Liechtenstein	Landesverwaltung Fürstentum Liechtenstein, Amt für Statistik – Krankenkassenstatistik 2015
Litouwen	Lithuanian National Health Insurance Fund – 24-08-2017
Luxemburg	Caisse Nationale de la Santé Luxembourg – 04-08-2016
Macedonië	Fond Za Zdravestveno Osiguruvanje Na Makedonija, Skopje – 16-05-2016
Malta	Ministry for Energy and Health, Department Health Care Funding – 09-08-2016
Marokko	Rapport Royaume de Maroc 'CNSS' – 30 december 2005
Montenegro	Fond Za Zdravestveno Osiguranje, Podgorica – 21-02-2017
Noorwegen	Nota Rekencommissie EU – A.C. 840/16 – 28-10-2016
Oostenrijk	Main Association of Austrian Social Security Institutions, 31-08-2016
Polen	Narodowego Funduszu Zdrowia – 01-08-2016
Portugal	Nota Rekencommissie EU – A.C. 970/16 – 27-12-2016
Roemenië	National Health Insurance House (NHIH), ROMANIA – 03-10-2017
Servië	Republic Health Insurance Fund of Servië, Belgrade – 05-07-2016
Slovenië	Business Report of the Health Insurance Institute of Slovenia for 2016 – Maart 2017
Slowakije	Health care surveillance authority – Správa o stave vykonávania verejného zdravotného poistenia za rok 2014 – augustus 2016
Spanje	Nota Rekencommissie EU – A.C. 790/16 van 4-10-2016
Tsjechië	Ministry of Health of the Czech Republic – 01-09-2017
Tunesië	Caisse Nationale de Securite Sociale – 05-04-2011
Turkije	Directorate of Social Security Institution 'SGK'
Verenigd Koninkrijk	Nota Rekencommissie EU – A.C. 975/16 – 28-12-2016
Zweden	Nota Rekencommissie EU – A.C. 436/17 – 16/06/2017

Het berekeningsjaar

De gemiddelde zorgkosten woonland van een bepaald jaar zijn gebaseerd op de laatst bekende documenten, dan wel op informatie die door het betreffende land aan het CAK bekend is gemaakt. De bepaling van de woonlandfactor geschiedt hiermee op basis van historische cijfers van verdragslanden.

Het beschikbaar stellen van benodigde cijfers wordt door verschillende landen op verschillende momenten en op verschillende manieren gedaan. Voor de vaststelling van de woonlandfactoren 2018 heeft het CAK de meest actuele gegevens als uitgangspunt genomen. Voor een juiste verhouding worden tegenover de buitenlandse gemiddelde zorgkosten in een bepaald jaar de gemiddelde zorgkosten voor Nederland van het overeenkomende jaar gebruikt.

Afrondingen

De verschillende benodigde componenten voor de berekening van de landenfactoren zijn exact overgenomen uit de gebruikte bronnen. Er zijn geen afrondingen voor de komma uitgevoerd; cijfers achter de komma zijn wel afgerond.

De woonlandfactor is als volgt afgerond tot vier cijfers achter de komma (bijvoorbeeld 0,3543):

- indien het vijfde cijfer achter de komma 0 tot en met 4 is, is afgerond naar beneden;
- indien het vijfde cijfer achter de komma 5 tot en met 9 is, is afgerond naar boven.

Rekenen met vreemde valuta

Bij de bepaling van de woonlandfactor voor de niet-euro landen dienen bedragen in vreemde valuta omgerekend te worden naar euro's. Doordat deze woonlandfactoren worden bepaald op basis van historische cijfers, is gebruik gemaakt van gemiddelde valutakoersen naar de euro over het berekeningsjaar.

Voor de jaarkoersen is (op basis van beschikbaarheid) in de aangegeven volgorde gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

1. gegevens van De Nederlandsche Bank;
2. gegevens van de Europese Centrale Bank;
3. gegevens OANDA online valuta berekening (volgens www.oanda.com);
4. gegevens van de centrale bank van Bosnië-Herzegovina.

Gebruik van gegevens uit bronnen

Zoals aangegeven kunnen de bronnen voor het bepalen van de gemiddelde zorgkosten per land verschillen. Gebruikte documenten hebben niet altijd een uniforme indeling en opgenomen cijfers zijn niet altijd rechtstreeks vergelijkbaar. Onderstaand zijn de randvoorwaarden genoemd, waarmee bewaakt wordt dat uit de diverse documenten zo zuiver en zo vergelijkbaar mogelijke cijfers zijn overgenomen voor de bepaling van de woonlandfactoren. Uiteraard gelden de voorwaarden zowel voor de Nederlandse bronnen, als voor de bronnen van de diverse landen.

1. Gespecificeerde posten die niet zijn meegenomen bij het bepalen van de woonlandfactor:
  - a. kosten voor arbeidsongevallen;
  - b. posten die opgenomen zijn voor de kosten van niet-verzekerden. Alleen kosten die gemaakt zijn door 'rechthebbenden' (verzekerden) zijn opgenomen. De groep 'niet-verzekerden' is in de populatie ook niet opgenomen;
  - c. eventuele eigen betalingen (van rechthebbenden) voor zorg.
2. Bepaalde verdragslanden werken met een voorgerekend bedrag voor gemiddelde zorgkosten per rechthebbende in het land. Indien er geen verdere gegevens beschikbaar zijn, is er gebruikt gemaakt van deze gegevens.
3. Bepaalde verdragslanden werken met steekproeven voor bepaling van de componenten. Indien er geen verdere gegevens beschikbaar zijn, is gebruik gemaakt van de gegevens uit de steekproef.
4. Bepaalde verdragslanden werken met (toekomstige) schattingen voor bepaling van de componenten. Indien er geen verdere gegevens beschikbaar zijn, is er gebruikt gemaakt van deze gegevens.

In onderstaande tabel staat de berekening van de woonlandfactoren.

Land	Berekeningsjaar	Gemiddelde zorgkosten woonland	Gemiddelde zorgkosten Nederland	Woonlandfactor
België	2014	2.512,45	3.492,83	0,7193
Bosnië-Herzegovina	2015	317,85	3.158,82	0,1006
Bulgarije	2015	287,14	3.158,82	0,0909
Cyprus	2014	483,48	3.492,83	0,1384
Denemarken	2015	3.420,91	3.158,82	1,0830
Duitsland	2015	3.019,49	3.158,82	0,9559
Estland	2015	786,86	3.158,82	0,2491
Finland	2014	2.486,77	3.492,83	0,7120
Frankrijk	2015	2.925,82	3.158,82	0,9262
Griekenland	2015	496,78	3.158,82	0,1573
Hongarije	2015	474,13	3.158,82	0,1501
Ierland	2014	2.907,97	3.492,83	0,8326
IJsland	2015	3.419,75	3.158,82	1,0826
Italië	2012	1.913,08	3.435,32	0,5569
Kaapverdië	2014	61,05	3.492,83	0,0175
Kroatië	2015	579,40	3.158,82	0,1834
Letland	2015	346,27	3.158,82	0,1096
Liechtenstein	2015	3.748,37	3.158,82	1,1866
Litouwen	2015	837,06	3.158,82	0,2650
Luxemburg	2014	2.618,68	3.492,83	0,7497
Macedonië	2015	188,05	3.158,82	0,0595
Malta	2014	1.141,67	3.492,83	0,3269
Marokko	2002	30,56	2.448,29	0,0125
Montenegro	2015	261,83	3.158,82	0,0829
Noorwegen	2014	4.895,25	3.492,83	1,4015
Oostenrijk	2015	2.315,49	3.158,82	0,7330
Polen	2014	561,02	3.492,83	0,1606
Portugal	2014	880,54	3.492,83	0,2521
Roemenië	2015	285,11	3.158,82	0,0903
Servië	2015	231,89	3.158,82	0,0734
Slovenië	2015	1.167,44	3.158,82	0,3696
Slowakije	2015	817,27	3.158,82	0,2587
Spanje	2015	1.378,85	3.158,82	0,4365
Tsjechië	2015	886,36	3.158,82	0,2806
Tunesië	2006	62,02	2.874,25	0,0216
Turkije	2013	312,48	3.496,61	0,0894
Verenigd Koninkrijk	2014	2.371,11	3.492,83	0,6789
Zweden	2014	2.830,74	3.492,83	0,8104
Zwitserland	2015	2.826,63	3.158,82	0,8948

Bijzonderheden

Bij de vaststelling van de woonlandfactoren voor 2018 zijn de volgende bijzonderheden van belang.

De uitgangspunten voor de berekening van de woonlandfactoren 2018 zijn dezelfde als die voor de voorafgaande jaren. Zo zijn de gemiddelde zorgkosten voor Nederland gebaseerd op de laatst bekende nota die Nederland bij de Rekencommissie van de Europese Unie heeft ingediend.

Voor de woonlandfactoren 2018 zijn dit de gemiddelde zorgkosten voor het jaar 2015. Steeds meer lidstaten van de Europese Unie stellen geen nota meer op omdat zij alleen nog afrekenen op basis van werkelijke uitgaven. Voor deze lidstaten zijn de factoren opgesteld op basis van ontvangen informatie van de verbindingkantoren.

Als gevolg van nieuwe informatie ten opzichte van een jaar geleden wijzigen voor 2018 de woonlandfactoren van de meeste landen. Voor de volgende landen blijven de factoren gelijk: Cyprus, Italië,

Kaapverdië, Luxemburg, Malta, Marokko, Polen en Tunesië. Voor de overige landen wijzigen de woonlandfactoren 2018 ten opzichte van 2017.

Uit de analyse van de woonlandfactoren blijkt dat de woonlandfactor van een aantal landen in sterkere mate is toe- of afgenomen.

De hoogte van zorgkosten in Nederland in 2015 blijkt 9 procent lager te zijn dan de zorgkosten van het jaar 2014. Deze daling van zorgkosten wordt vooral veroorzaakt door de stelselwijziging in 2015 van de langdurige zorg. Daarbij is de AWBZ vervallen en opgevolgd door de Wlz. Een deel van de AWBZ-zorg is overgeheveld naar gemeentelijke regelingen. Deze gemeentelijke regelingen behoren niet tot de wettelijke ziektekostenverzekeringen in Nederland. De daarmee samenhangende kosten zijn daarom niet inbegrepen in de zorgkosten voor 2015.

Voor het woonland Zweden is de woonlandfactor voor het jaar 2017 destijds vastgesteld op 1,0948. Gebleken is dat de onderliggende berekening van de gemiddelde zorgkosten van Zweden onjuist is geweest. Daarmee is ook deze woonlandfactor voor het jaar 2017 foutief. De correcte woonlandfactor is 0,8263. Dit betekent dat voor het jaar 2017 op grond van de Rzv een te hoge verdragsbijdrage is geheven bij de in Zweden wonende verdragsgerechtigden. Voor zover zij teveel hebben voldaan, zal het CAK overgegaan tot restitutie. Deze wijziging heeft geen effect op de hoogte van de zorgtoeslag. Deze wordt niet ten nadele van de verdragsgerechtigden gecorrigeerd.

Tot slot wordt gewezen op enkele technische aanpassingen. De redactie van artikel 6.3.1, eerste lid, van de Rzv is in overeenstemming gebracht met artikel 69, derde lid, van de Zvw. Verder is van de gelegenheid gebruik gemaakt om artikel 6.3.1, negende lid, en bijlage 4 van de Rzv te vereenvoudigen.

*De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge*